

Det norske Arbeiderpartis landsmøte i Hamarhallen,
2.-5. april 1981.

Avslutningstale.

Dette landsmøte er avviklet i det røde fylke. I Hedmark finner vi ^{mange} av de røtter og den historie som er arbeiderbevegelsens grunnlag også for innsats i fremtiden. I går kveld opplevet vi alle den levende og sterke kultur i vår bevegelse - som Hedmark er en så fremtredende eksponent for. Odvar Nordli presenterte for oss to av våre trofaste partiarbeidere og pionerer. Samtidig var våre ferskeste inntrykk sanggleden hos våre nye pionerer - Frambarna som er vår fremtid.

La meg her få gi uttrykk for hele landsmøtets varme takk til Hedmark Arbeiderparti for den ramme og stemning de har lagt om vårt landsmøte.

Odvar Nordli. Du er takket tidligere på dette landsmøtet. Jeg vil gjerne gjøre det også nå - ved avslutningen. Du fortsetter i sentralstyret. Derfor faller du utenom den øvrige rammen for de som kommer og de som går.

Du har, sammen med Reiulf og Ivar, vært mine nærmeste i det politiske arbeidet gjennom de siste fem åra. Du har gitt oss mye og lært oss mye. Du har, som vår statsminister, fått en sterk og varig plass i våre hjerter - i partiet og i det norske folk. Du vil bli identifisert med den fulle sysselsettings politikk.

Din og Trygve Brattelis regjering skapte 170.000 nye arbeidsplasser for kvinner. Kvinnene vil

huske deg fordi 70-åra var gjennombruddet for dem i arbeidslivet.

Alt dette takker vi deg for.

På vegne av oss alle vil jeg få takke dirigentene og funksjonærene som har avviklet dette landsmøtet. Jeg takker alle som arbeider i Folkets Hus, i Hedmark Arbeiderparti og alle de ansatte på landspartiets kontor. De har gjort en kjempejobb - og har grunn til å føle at de også har nådd mål med glans! De fortjener en skikkelig klapp!

Vi har denne gang fått se en rekke nye ansikter både i Sentralstyret og i Landsstyret. Mange som gjennom år har stått sentralt i partiets ledelse går nå fra borde. Vi vil savne deres politiske tyngde. Vi mister den nære kontakten med gode venner. Men vi vet de vil fortsette å tjene bevegelsen.

Det er et sterkt mannskap som mønstrer av. Da er det en særlig glede å slå fast at vi denne gangen fører en helt ny dimensjon inn i ledelsen: Valgene er et historisk gjennombrudd for distriktene i ledelsen av partiet. Samtidig har vi økt kvinnes andel. Det gir et godt utgangs-

punkt for å løfte den store arven etter dem som nå går ut.

Bjartmar Gjerde har tjent bevegelsen på heltid i over tredve år. Vi kjenner bredden i hans innsats - i Opplysningsforbundet og i Regjeringen gjennom et tiår. I Sentralstyret har Bjartmar sittet i over 20 år. Vi kjenner din styrke og ditt pågangsmot. Nå skal du en tid gå inn i nye og - tror jeg - like krevende arbeidsoppgaver. Men du har igjen mange gode år for bevegelsen når den oppgaven er utført!

Tor Aspengren har også vært en virkelig kraft i bevegelsen. Hans lengste arbeidsdag er i fagbevegelsen. Der vil han stå som byggmesteren for bedriftsdemokratiet i Norge. I Partiet har du tatt tunge tak. Gjennom mange år har du vært en ankermann for oss.

Per Kleppe har stått sentralt i den økonomiske politikken. Du har en stor del av æren for at vi har troverdighet i vårt hovedprogram: Arbeid for alle. Du bærer tradisjonen i vårt idépolitiske arbeid. Du var sentralt med i arbeidet med det forrige og det nye prinsippprogrammet. Du har vært med på grunnfestingen av velferdsstaten.

Ruth Ryste kommer også fra fagbevegelsen. I partiet og Regjeringen har du lagt ned et stort arbeid i en rik utbyggingsperiode i vår sosiale politikk.

Kirsten Myklevoll var først i distriktenes inntog i Sentralstyret. Hun har gjort et stort arbeid både her, i kvinnebevegelsen, i Stortinget og i Regjeringen.

Trygve Bratteli vil møte i Sentralstyret ut denne stortingsperioden. Jeg vil likevel takke ham her på Landsmøtet. Du har sittet i Sentralstyret i over 40 år. På AUFs landsmøte i vår sa du at "sosialisme ikke er å finne nye navn på

gamle sannheter". Nei, det er ikke å sette nye navn på gamle kart. Det er å forandre terrenget. Det har du gjort, Trygve. Det sosiale terrenget i Norge er utmeislet av arbeiderbevegelsen. Trygve Bratteli er en av de store lederne i bevegelsen. Du har skydd de store ord - men ikke de store gjerninger. Det norske folk har hyllet deg gjennom mottakelsen av dine erindringer fra krigens redsler. Det var en rungende takk for din innsats i fredens sak. Ditt livsverk har vært kamp for å fjerne fattig-Norge. Hele ditt voksne liv har du gitt til kampen for et mer rettferdig samfunn. Vi kan bare takke deg på én måte: ved å kjempe videre i din ånd, ved å tjene folket, og slett ikke ved å herske. Vi takker deg av hjertet, Trygve.

Reiulf Steen har sittet 23 år i Sentralstyret, 10 år som nestformann og 6 år som formann. Det har vært gode år - og det har vært vanskelige. Noe står fast gjennom alle disse årene: din kompromissløse kamp mot all undertrykkelse og diktatur. Du har vært glødende engasjert i det internasjonale arbeid - i Partiet, i Regjeringen og i Den Sosialistiske Internasjonale. Du har vært opptatt av de lange linjene i politikken - med idédebatten. Du sto sentralt i arbeidet med prinsippprogrammet på 60-tallet og i demokratiaksjonen. Du startet arbeidet med det nye prinsippprogrammet. Det er en livslinje å holde idédebatten levende. Det krever at parti-ledelsen satser krefer på dette arbeidet. Uten idédebatten kan det politiske arbeidet visne. Derfor kjenner vi alle ansvar for å følge opp det nye prinsippprogrammet vi har vedtatt på dette landsmøtet. Våre idéer er vår samlende fane. EF-saken rystet våre grunnvoller. Du tok initiativ og store belastninger som brobygger i den vonde tida som kom i kjølvannet. Det kostet. Din innsats står som et avgjørende bidrag

til at vi sammen klarte å reise oss igjen.

Du holdt ved åpningen av Landsmøtet et sterkt innlegg for åpenhet og toleranse i partiet. Du har hele Landsmøtet og partiet bak deg i dette. Da du takket Trygve Bratteli i 1975 sa du disse ord: "Lidenskapene vekkes hos ham når han møter intoleransen". Dette er en like sann karakteristikk av deg selv. Du har gjort en stor innsats for å forsvare åpenheten i partiet. Det er en livsviktig oppgave, som jeg skal gjøre alt for å føre videre. Dette landsmøtet gir grunn til optimisme. Debattene og avstemningene her bekrefter at Det norske Arbeiderparti aldri har vært noen ekserserplass. Det er et bevisst parti. Det skal det fortsatt være.

Vi trenger

din innsats Reulf i det politiske arbeidet framover. Vi ønsker deg velkommen til fortsatt arbeid. Partiet takker deg for alt du har gitt oss til nå.

Til dere alle som nå takker av. Takk for at dere har gitt det beste av dere selv! Velkommen til innsats i tida som kommer - for oppgavene er mange!

Jeg vil be om at landsmøtet gir Sentralstyret fullmakt til seinere å vise en oppmerksomhet til dem som nå trer ut av Sentralstyret og Landsstyret - - Jeg oppfatter det slik at landsmøtet slutter seg til dette.

Og så velkommen til de nye!

Einar Førde har sittet 16 år i Sentralstyret, men er ny i toppledelsen. Jeg trenger ikke presentere deg for dette landsmøtet - det vet at du har mye å gi og vi stiller for-

ventninger og krav til din innsats. Jeg har tro på den felles innsats vi skal ha et særlig ansvar for å skape. Det ventes av oss at vi selv skal kunne vise det du kalte "kollektiv forstand"! Vi vet begge at det er samspillet som er selve kraftkilden i bevegelsen. Jeg ser fram til å arbeide sammen med deg og ønsker deg velkommen i partiledelsen.

Ivar Leveraas er den tredje i ledelsen. Du har erfaringen. Sammen skal vi tre bære den politiske hverdagen.

Gunnar Berge er ny i Sentralstyret. Vi vet at du har erfaringer og egenskaper som i høy grad vil gi styrke til den sentrale ledelsen i partiet.

Gunnar Berge kommer fra Rogaland, Liv Andersen fra Aust-Agder, Henrik Åsarød fra Oslo, Esther Kostøl kommer fra Bergen, Ole Knapp fra Oppland, Ingeborg Botnen fra Telemark og Edgar Sneve fra Nordland. Dere gjør det fellesskap vi går inn i til hele landets sentralstyre. Sammen skal vi bære et hovedansvar for partiet i en krevende tid. Velkommen til en ny arbeidsdag!

Landsmøtet har lagt grunnlaget for valget og arbeidet i årene framover. Det har vært et godt landsmøte. Vi har en samlet ledelse. Vi har ingen splittende strid bak oss. Vi står mer samlet om utenriks- og sikkerhetspolitikken enn på lenge. I så måte er dette landsmøtet historisk. Alle ledd i partiet er samlet om våre felles hovedlinjer i utenriks- og sikkerhetspolitikken. Og vi vil legge hovedvekt på politikken for nedrustning og fred.

Dette landsmøtet er et gjennombrudd for kvinnebevegelsen. Vi har programfestet dens flaggsaker. I prinsippprogrammet har vi reist det langsiktige mål om 6-timersdagen. Det var et

håndslag til kvinnebevegelsen fra landsmøtets side. Arbeidsprogrammet viser at vi vil likestilling i praksis. Og vi vil likestilling i en tid der vi må prioritere hardere enn før. Det har vært en historisk "lov" at tiltak for kvinner og barn er de første som rammes i innsparingstider. Vi har forkastet denne loven. Og vi har maktet å bryte en annen "lov". I alle land stemmer kvinner mer konservativt enn menn.

Flertallet av Arbeiderpartiets velgere er idag kvinner. Kvinnene i Norge har nå virkelig oppdaget at det er ^{vårt parti} som går foran i kvinnepolitikken. De tar konsekvensene av det og slutter seg til våre rekker.

Partifeller landet over følger oss i disse dagene, med spenning og oppmerksomhet. De venter å bli kallet til samlet og offensiv innsats, for bevegelsen, for partiet - for framtida. De er nå kallet! Vi har gitt dem svar. Vi har lagt det politiske grunnlaget i samsvar med forventningene og den sterke vilje, tro og håp hos hundretusener av våre tilhengere.

Vi er glad i dette partiet. Vi er alle opptatt av at det skal leve, virke og vokse. Vi skal sammen skape et miljø og en atmosfære preget av fellesskap og samarbeid. Det er vårt felles ansvar. Det er alltid det som har gitt oss de beste perioder - og de beste resultater - for vår bevegelse - og for det norske samfunn.

Vi har nå en kraftanstrengelse foran oss - de 5-6 månedene som kommer. Dem gleder vi oss til å ta fatt på! Men vi skal allerede nå ha i tankene at en langsiktig oppgave også ligger der - og kaller på krefter og fantasi. Å styrke og oppruste vårt organisasjonsarbeid på alle plan. Det er det som kan bygge opp under vår politiske innsats og våre muligheter

for å befeste vår styrke i nye generasjoner.

Jeg er glad for at ungdomsbevegelsen så klart har markert sin vilje til innsats og arbeid sammen med oss. Og at det fra alle ledd i vår organisasjon kommer signaler om at vi nå er rede til innsats for vårt parti og våre idéer!

På vegne av alle som er valgt til tillitsverv av dette landsmøtet vil jeg takke for den tilliten som er vist oss. La meg da få gi uttrykk for: Å skulle takke et landsmøte i Arbeiderpartiet for tillit gjør at man føler seg liten. Jeg går til den oppgaven jeg er pålagt med den største respekt for hva dette vervet krever - og for hva mine forgjengere har gjort det til. Det er bare gjennom det vi gjør vi kan takke for tillit på alvor. Jeg skal gi alt jeg har, gjøre det jeg kan. Men det er i fellesskap vi skal finne veien og løsningene. Det er tusener av medarbeidere i partiet og fagbevegelsen som skal bygge landet!